

ШКОЛАТА БТА

Стажантски бюлетин за БТА

„Школа БТА“ отбелязва своя четвърти рожден ден сред красотите на Сакар

За бюлетин „Школата БТА“ – Румена Младенова

На 15 октомври 2025 г. отдел „Школа БТА“ чества четири години от създаването си. По случай празника екипът на отдела организира двудневен тур до Тополовград на 18 и 19 октомври. Мястото е избрано символично и е свързано с Фестивала на царския орел, организиран от Българското дружество за защита на птиците (БДЗП) и Община Тополовград.

Фестивалът събра учени, природолюбители и артисти в името на опазването на редкия вид *Aquila heliaca*, който гнезди именно в този регион. Тази година събитието е под знака на образованието и сътрудничеството.

В инициативата на отдела, идеята за която започва още през март, участие взеха служители от различни дирекции на Агенцията – голяма част от които ментори в стажантската програма на „Школа БТА“, която скоро ще празнува и 200-ия си стажант.

Специални водачи за БТА бяха подсигурени от БДЗП и Община Тополовград. Росен Василев е член на управителния съвет на Българска фондация „Биоразнообразие“ и докторант по ботаника.

Камен Бакърджиев е част от екипа на Община Тополовград, като се занимава с популяризиране на туризма и културата на региона като администратор на групата във Фейсбук „Сакар – опознай непознатата!“.

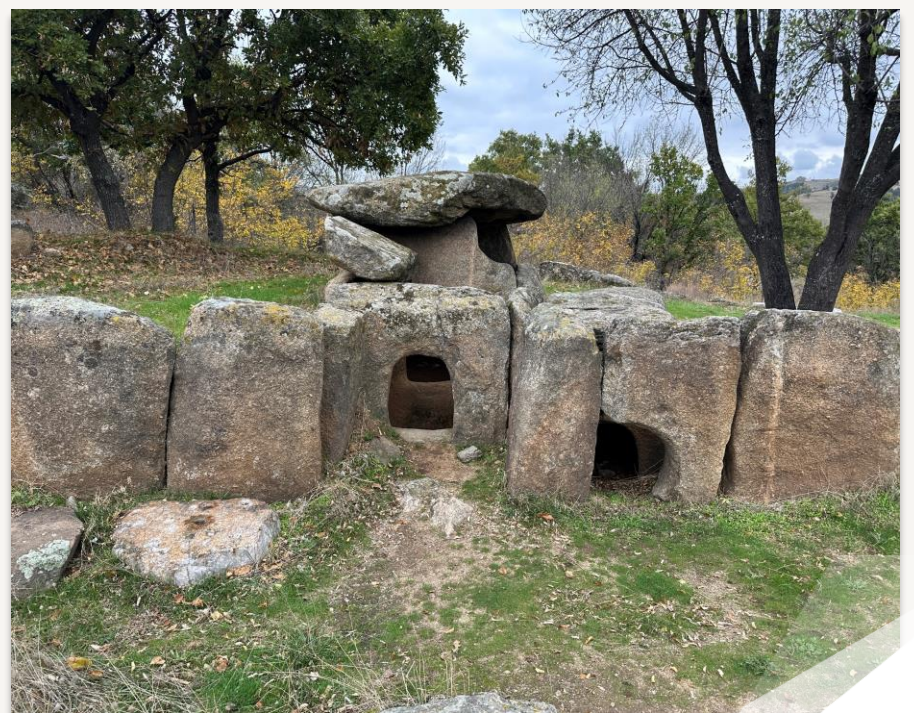
Фестивалът на царския орел беше съпроводен с богата програма, включваща двучасова екскурзия до тракийското светилище Палеокастро, представяне на самодейни танцови и певчески състави от общините в района на Сакар, дегустация на традиционни ястия, приготвени на място.

На празничния тур на „Школа БТА“ бяха поканени и представители от УНСС – първият университет, с който БТА подписва партньорство за стажове.

Тракийски долмен „Нъчеви чаури“

Първата спирка по пътя към Тополовград беше мегалитното съоръжение Тракийски долмен „Нъчеви чаури“ (Голям рът), разположено край село Хлябово, Хасковско – един от най-големите долмени, открити на територията на страната ни.

Според археолози съоръжението датира още от ранната Желязна епоха, като проучването му започва през 70-те години на 20-и век. Изградено е от няколко отвесно положени каменни плочи, покрити с друга каменна плоча, които образуват камера. Този долмен е изграден от две камери – малка и голяма.

Фестивалът на царския орел – „празник на природата на Сакар“

След село Хлябово служителите се отправиха към Фестивала на царския орел в Тополовград – събитие, обединяващо усилията за опазване на природата с популяризирането на местната култура, фермерството и традиционната кухня.

Той представя „уникалната връзка между царския орел – символ на дивата природа на Сакар – и местните фермери, които съхраняват пасищата, осигуряващи хабитат за редките птици“, посочват от Община Тополовград в официалната си Фейсбук страница. Макар в миналото царският орел да е сред най-разпространените грабливи птици в страната, днес популацията му наброява едва 35 двойки, споделят организаторите. Сакар със своите десет двойки в момента е едно от малкото места, на които птицата продължава да гнезди.

Един от тазгодишните избори за местна рецепта беше телешка яхния с дюли от майстор-готвач Митко Желязков, секретар на читалище „Марица – 2008“ от село Райново. За целта той получи активно съдействие от екипа на гостилница „Граница“ в село Шит.

Специално за събитието беше приготвен и ръчен хляб с квас, с който Свилен Класанов от село Еремия, Кюстендилско, олицетворява уважението към вековната традиция. Финал на празничния ден поставиха Стефан Вълдобрев и подгряващият местен изпълнител Лили Личева.

На 19 октомври служителите продължиха своето пътуване към Устремския манастир „Св. Троица“, Маточинската крепост „Букелон“, Скалната църква при село Михалич „Св. Пантелеймон“ и Свиленград.

Устремски манастир „Св. Троица“

Устремски манастир „Св. Троица“ е девически манастир в Сливенска епархия на Българската православна църква. Предполага се, че той води началото си от Втората българска държава, като през годините се превръща в убежище за хайдутски чети, но и за болни хора, вярващи, че ще открият лек в светата обител.

По време на турското робство в манастира се укриват българските хайдути Христо войвода, Индже войвода и Кара Кольо. Заг олтара на храма в манастира, в подземно помещение, се намира скривалището на Кара Кольо, а в притвора на църквата има кът-костница на Караколювите четници.

В периода на Руско-турската война от 1828-1829 г. манастирът е разрушен, а книгата му са унищожени.

През 1836 г. старата църква се срутва и на нейно място е построена църквата, която съществува до днес и носи името „Св. Троица“, разказват от манастира.

През 2024 г. вследствие на пожарите около село Срем двадесет и петима души са евакуирани и настанени там. Това показва, че в наши дни обителта продължава да бъде не само духовен център, но и убежище, в което хората намират подкрепа и закрила.

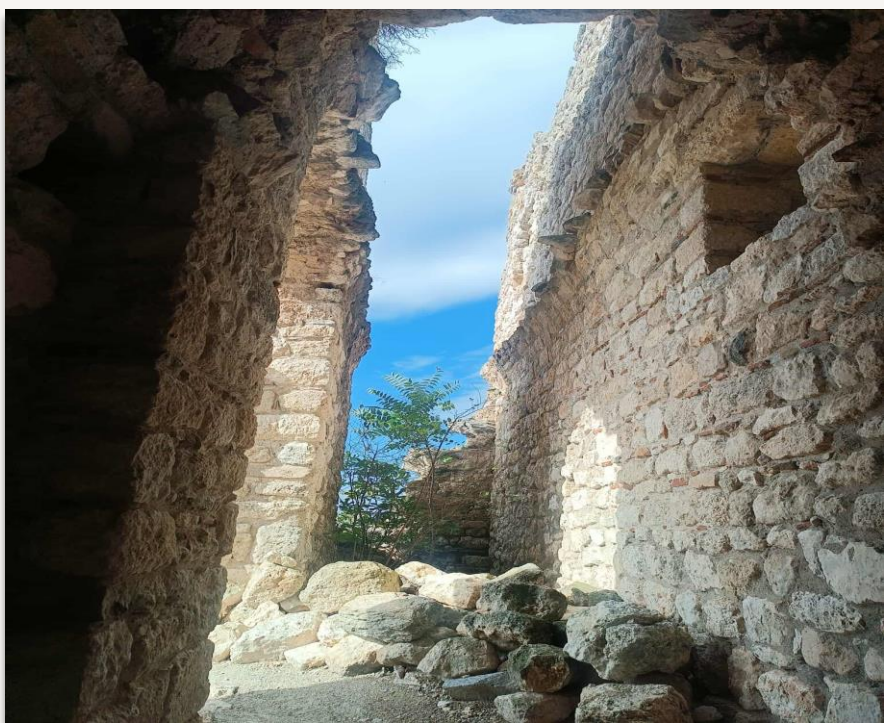
Маточинска крепост „Букелон“

Крепостта „Букелон“ се намира на хълм в близост до село Маточина, община Свиленград. Тя е разположена до българо-турската граница, на брега на река Тунджа. Крепостта е широка около 65 метра и е дълга 150 метра. От нея най-добре са запазени защитната кула при входа и част от двойния крепостен зиг при вратата.

Военната постройка става свидетел на сражения още от римско време. Близко до крепостта цар Калоян и войските му разбиват армията на латините през 1205 г. и пленяват нейния император Балдуин Фландърски.

Счита се, че той е бил затворен именно в кулата на крепостта.

По време на турското владичество постепенно мястото загубва стратегическо значение и запустява.

Скална църква при село Михалич „Св. Пантелеймон“

Недалеч от село Маточина, край село Михалич, се открива Скална църква „Св. Пантелеймон“, издълбана във варовикова скала. За уникалния ѝ характер свидетелства триконхалната ѝ форма, която я прави единствената църква в страната с подобен вид.

Пред входа на църквата е поставена информационна табела, която посочва, че светилището е направено от монаси-отшелници около 10-и век.

Вътрешното ѝ пространство се възприема като кръстовидно-куполно. По стените ѝ тече вода, за която се вярва, че е лечебна. В маршрута попадна и старият каменен мост в Свиленград, изграден през 16-и век от прочутия архитект Мимар Синан – символ на свързаността между народи и епохи.

От съвсем скоро изцяло е ремонтиран пътят Свиленград-Маточина през селата Шит и Сладун, което допълнително предразполага развитието на културния туризъм в региона на планината Сакар.

За любителите на дивата природа регионът също е особена благодат поради наличието на една от най-големите защитени зони по „Натура 2000“.

Тя обхваща почти цялата площ на най-ниската българска планина, която е част от Тракийски туристически район. Съществува и местно сдружение в село Левка, което има за цел планината Сакар да бъде обявена за природен парк.

За Валентин Евстатиев поезията и БТА са живот и съгба

ЗА БЮЛЕТИН „ШКОЛАТА БТА“ – РУМЕНА МЛАДЕНОВА, СТАЖАНТ В „ШКОЛА БТА“

Валентин Евстатиев е преводач и поет. Роден е в Казанлък, но израства в Сливен, където получава средното си образование в Гимназия с преподаване на френски и английски език „Захари Стоянов“. Завършва специалност „Английска филология“ в Софийски университет „Св. Климент Охридски“. В Българската телеграфна агенция (БТА) работи от 1999 г. – първоначално за бюлетин БЕО (БЕО – Bulgarian Economic Outlook), а по-късно става част от преводаческия екип на Дирекция „Информация за чужбина“, където днес изпълнява длъжността отговорен редактор.

Валентин Евстатиев съчетава у себе си обективността на журналистическата работа с креативността на поета. В интервю за „Школа БТА“ той разказа повече за предстоящото представяне на третата му стихосбирка „Норвежки джаз“, за изворите, от които черпи вдъхновение за творчеството си, но и сподели какво го е задържало вече двадесет и шест години в Агенцията.

За своя 26-годишен опит в БТА

Интересът му към езиките се появява още в ученическите му години чрез географията: „Голямата ми любов в училище беше географията. Тя „събуди“ любопитството ми към чуждите страни, което по-късно се прехвърли към превода“. И макар преводачеството, по неговите думи, да изглежда като обикновена работа, подчерта, че всъщност тя съдържа и елемент на творчество. В преводите Евстатиев разясни, че не е достатъчно само да се цитира, а трябва да се превежда така, че текстът да е достатъчно разбираем за читателя. Това според редактора се явява и основно предизвикателство в професията му.

За него работата с журналистически текстове е дисциплинираща. Това е и основна причина за неговия двадесет и шест годишен опит в Агенцията: „Поезията е летене из облаците. В нея има метафори, образи. Журналистиката ме приземява и дисциплинира. Имам нужда от контрапункт на писането на стихове. Но тези две начала – и творчеството, и практическата работа – винаги ги е имало у мен“. Като друго обяснение за дългогодишния си престой в БТА той посочи и колегите си.

Във връзка с въпроса дали ролята и мисията на БТА са се изменили през годините, Евстатиев отговори, че е имал възможност да работи с четирима генерални директори, всеки от които със собствен почерк.

Но мисията на БТА според него не се е променила, след като служителите ѝ се стремят да вършат работата си качествено.

От първите стихове до „Норвежки джаз“

За първи път започва да пише в ранна ученическа възраст, но определя тогавашните си стихове като „смешни“.

Отново се връща към създаването на поезия чак през 2007 г., но през това време никога не спира да се интересува от родните поети, сред които са Николай Лилив, Недялко Йорданов, Веселин Ханчев, Павел Матеф и др. Сподели и че в последните седем-осем години се вдъхновява от творчеството на Емил Симеонов, когото определя като лично откритие.

А сред предпочитаните от него белетристи е американската писателка Ейми Тан. Именно натрупаното от четенето в зряла възраст е това, което го подтиква отново към писането на поезия.

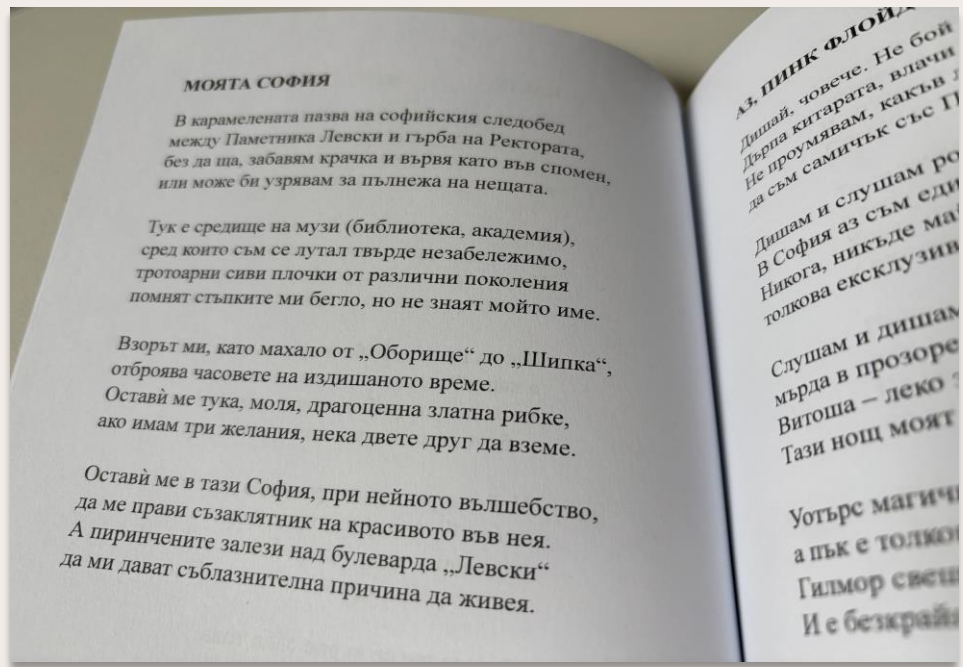
Евстатиев подчерта, че поезията и преводът са много различни актове, но контрастът между тях му дава възможност да балансира в живота: „Поезията и преводът са различни неща. Поезията е нещо летящо, а преводът – нещо приземяващо и дисциплиниращо. Харесва ми този контраст, който ми дава възможност да балансирам“.

В стиховете си се вълнува от любовта, образите на жената и майката, страха, самотата. По неговите думи читателят е този, който може да определи какво е творчеството му, но той самият определя поезията като начин на дишане: „Писането на стихове ми помага да дишам по-добре. Аз съм автор, който се опитва да диша по-добре“.

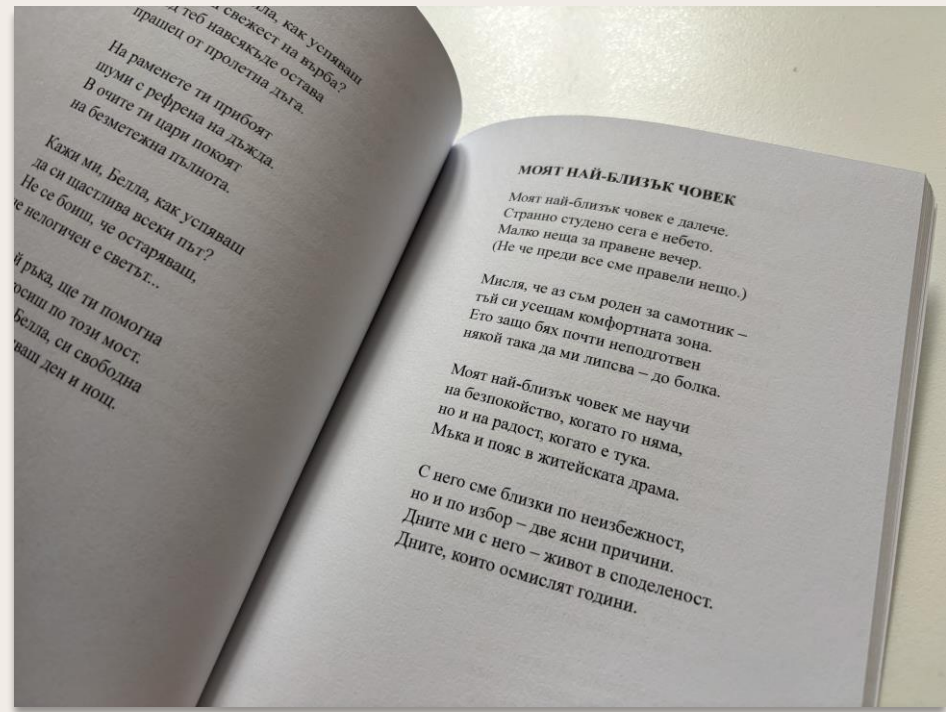
За него е похвално това, че в днешно време всеки може да пише свободно и да публикува: „Да изразяваш себе си чрез художествено слово, чрез изкуство... няма по-хубаво нещо от това. Дали ще спечелиш награда, дали книгата ти ще излезе в 500 000 екземпляра, или в 50, това са отделни въпроси. Моят апел е всеки, който иска да пише, да пише“.

Евстатиев е автор на три стихосбирки – „Докато имам теб“ (2013), „Ръцете помнят“ (2022) и „Норвежки гжаз“ (2025). Представянето на „Норвежки гжаз“ ще се състои на 7 октомври 2025 г. (вторник) от 19:00 ч. в Столична библиотека – Американски център, София, площад „Славейков“ № 4А.

Авторът разказа, че в книгата е събрал стихотворения от последните няколко години, но има и такива, които не е успял да публикува в предходните две стихосбирки.

На въпроса как се е появила идеята за заглавие като „Норвежки гжаз“, което е и заглавие на едно от стихотворенията в книгата, поетът сподели: „Исках да е нещо, което грабва, да е заглавие, което не се е срещало досега. В пътите, в които съм показвал книгата на различни хора, всеки е възкликвал: „А!“ . Тази реакция исках да постигна. И коментар, разбира се – учудване, едно фокусиране над тези две думи дори и за секунда“.

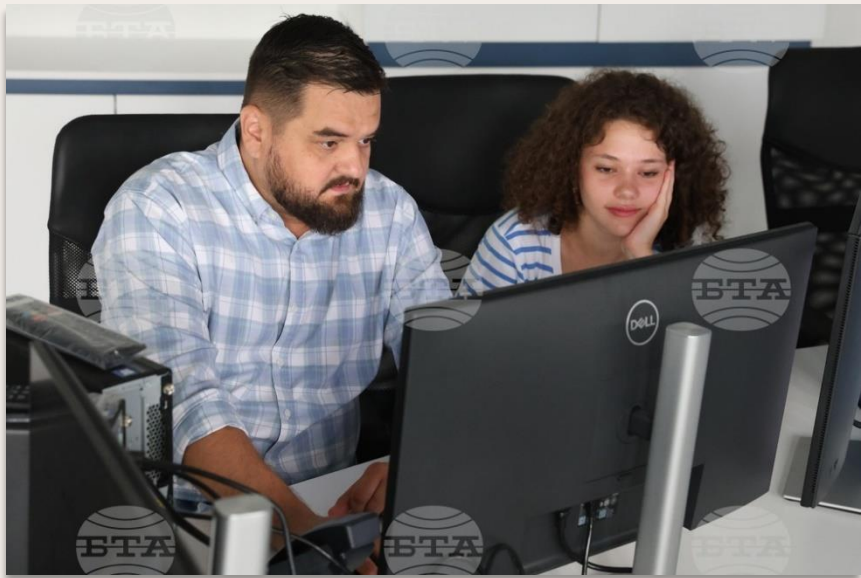
Авторът смята, че последната му книга е най-зряла, защото е успял да изгради добър баланс между концептуалност и импровизация: „От една страна, гжазът е импровизация, а „норвежки“ дава една линия, насока, т.е. двете думи създават съчетание между посока и импровизация“.

Във връзка с читателската рецепция Евстатиев отбеляза, че желае хората да се насладят на стиховете му, но и да се замислят за себе си, докато четат. Сподели, че често се случва хората, които са имали възможност да прочетат поезията му, да се припознаят в някои от темите и образите: „Според реакцията на хората те се припознават. Понякога дори има неща, които те са забелязали, а аз не съм, но това е прекрасно, защото всеки разбира нещата индивидуално“.

В края на разговора Евстатиев избра да обедини поезията и БТА с думите „живот“ и „съдба“.

Кадри от представянето на стихосбирката „Норвежки гжаз“. Фотограф: Христо Касабов/БТА

МЕТОДИ ЙОРДАНОВ: „ИЗПИТВАМ ДОЗА ВЪЗХИЩЕНИЕ И ТРЕВОЖНОСТ ОТ МЛАДОТО ПОКОЛЕНИЕ“

ЗА БЮЛЕТИН „ШКОЛАТА БТА“ – САРА БЕХАР, СТАЖАНТ В „ИНФОРМАЦИЯ ЗА ЧУЖБИНА“

Методи Йорданов е заместник-директор на дирекция „Информация за чужбина“. Завършва средното и висшето си образование в САЩ. Връща се в България през 2011 г., когато започва и професионалният му път в БТА.

Как се решихте да скочите от специалността биомедицина до журналист в БТА?

След като поработих в САЩ, където завърших средното и висшето си образование, реших да се върна в България в началото на 2011 г. Попаднах в БТА почти случайно на стаж, който трая няколко месеца, но екипът и естеството на работа ме плениха до степен да остана. И така от стажант днес съм заместник-директор на дирекция ИНФЧ, където намерих своето място.

От колко години работите в БТА?
От 14 години.

Каква е спецификата на работата Ви в ИНФЧ? Какви са разликите спрямо другия отдел с работа между английски и български език, МИНФ?

Естеството на работа в ИНФЧ е доста специфично от гледна точка на това, че ние представяме новините в България пред останалия свят. Представяме бекграунд на събитията, обясняваме кой кой е и защо казва това, което казва. Стараем се да подбираме важното от случващото се тук за чужбина, откъдето идва наименованието ИНФЧ (Информация за чужбина). Търсим балансиран подход, като целим да представим всички страни и гледни точки.

Разликата между нас и МИНФ (Международна информация) е, че ние предаваме отвътре навън, докато МИНФ предават отвън навътре. Винаги съм се възхищавал на това как колегите от МИНФ съумяват да изберат важното и синтезират световните новини на разбираем език и да ги предават на българските читатели. Ние правим същото, но в обратна посока.

Разкажете ни малко за екипа на ИНФЧ през годините и работната атмосфера.

Когато започнах като стажант и преводач в ИНФЧ, имах късмета да бъда обучаван от „стари“ кадри на БТА, за които професията е призвание. Обясниха ми много неща относно как се пише дописка, кое е важно и кое не, как да редактирам. Тук бих искал да спомена Заро Николов, Ицо Воденов, Любо Гигов, Надя Филипова, Бистра Рушкова, Диди Дуковска, покойните Жечка Димитрова и Ази Маринова, наред с немалко други колеги, от които имах привилегията да се науча на „занаят“.

Изпълнявате роля и на ментор на стажанти в ИНФЧ. Какво научавате от младото поколение?

Изпитвам доза възхищение и тревожност от младото поколение. 20-ина годишните днес имате щастието да не сте отраснали в тежки времена на трансформации и кризи, като рухването на тоталитарния строй, прехода през 90-те години в България, финансовата криза от 2008, което ви прави по-самоуверени и отстояващи интересите си. Затова мога само да ви се възхищавам. Вие сте по-дигитални от моето поколение, което бе първото израснало с интернет, по-интуитивни в много аспекти и това ви прави по-адаптивни.

Тревожи ме това, че губите уменията си да се социализирате на живо за сметка на онлайн общуването. Мнозина от вас живеете в дигитални балони, създадени от алгоритми, които изкривяват реалността. За мен е интересно да работя и бъда ментор на млади хора, защото както вие от мен, така и аз се уча от вас.

Младите използват изкуствен интелект в много сфери. Вие правите ли го и ако да, колко често и как?

Изкуственият интелект (ИИ) навлезе много рязко последните две-три години. Ползваме го за превод и обработка на текст, но при условие че всичко се проверява от редактор (човек), защото ИИ е далеч от съвършен и има склонност да „предобря“ нещата. Имам доста случаи, в които съм го хващал да си измисля цели цитати и изречения, които отсъстват от оригиналния текст, но се връзват идеално с контекста. Бидейки националната информационна агенция на България, не можем да си позволим подобни несъответствия. Недопустимо е да пишем, че някой е казал нещо, без да го е казал, колкото и красиво да се връзва със статията.

Как са се променили подходът и нагласата към обучаването на млади кадри в БТА сега спрямо Вашите първи стъпки в Агенцията?

Не бих казал, че има особена промяна в общуването с младите кадри в БТА спрямо времето, когато аз бях такъв. Може би съм имал късмета да попадна на „читави“ хора. Йерархичността така и не успя да се наложи в нашата дирекция в буквалния си смисъл. За мен общуването с нови колеги почива върху тезата, че всеки има какво да научи от другия и сме тук, за да си помогнем и свършим работа.

С три думи - какво за Вас е БТА?

За мен БТА е школа, от която, стига да иска, човек може да вземе много.

ЧАСОВНИКОВАТА КУЛА В ПЛОВДИВ ИЗМЕРВА ВРЕМЕТО С КАМБАНЕН ЗВЪН

ЗА БЮЛЕТИН „ШКОЛАТА БТА“, РУБРИКА „ПО ПЪТЯ“
– РУМЕНА МЛАДЕНОВА

Часовниковата кула в Пловдив, издигаща се на възвишението Данов хълм, е символ на историческата и културна памет на града. Сред пловдивчани възвишението е по-познато като Сахат тепе, което в превод означава „Хълм на часовника“. Часовникът измерва времето с камбанен звън, а не с циферблат, уточнява Ивайло Иванов в статията си „Курдисване на часовници, или как и защо са се появили кулните часовници по българските земи“, публикувана в сп. „Славянски диалози“, кн. 8, 2007 г., като изследователят обяснява, че часовници, отмерващи времето с ударите на камбаната, има още в Шумен, Берковица, Елена, Севлиево, Златица и др.

Строежът на Часовниковата кула в Пловдив датира от 1578-1611 г. Това я прави една от най-старите не само в България, а и в Европа. Според броя на Пловдивския общински вестник от 14.06.1934 г. от градовете на изток Пловдив най-вероятно е първият град, или един измежду първите, който е бил снабден по време на турското робство с механичен часовник. Часовниковият механизъм днес е навиан ръчно от Георги Долчинков, майстор-часовникар, който поддържа часовника от 2004 г., като така се запазва традицията и старата технология. Височината на кулата е 17,5 метра.

Изработването на часовникови кули в България започва по време на Българското възраждане – период, който бележи не само духовното израстване на народа, а и потребността от промени в устройствата на градската среда и културните възприятия. По територията на страната минават пътуващи търговци, които се нуждаят от точно определяне на времето без значение конкретното си местоположение. Това се явява основна предпоставка за появата на градските часовници, които по-късно започват да служат изцяло за регулацията на обществения живот.

Впечатления от пътешественици и изследователи

Първите данни за Часовниковата кула в Пловдив датират от 1611 г. от френския дипломат Льофевър – това са първите сведения за наличието на часовникова кула в страната въобще. В дневниците си французинът пише, че на излизане от Пловдив „има една часовникова кула с часовник, който възвестява времето по „френски“, а не по „италиански“, разказва Георги Долчинков и уточнява, че сравнението с италианците е по-скоро закачка към тях, тъй като часовникът е подарък за Пловдив от венецианската обществено-

По „френски“ първият час на денонощието започва в полунощ, за разлика от „турското“ измерване на часовете, според което първият час от денонощието започва със залеза.

През годините се появяват и други впечатления на пътешественици – свидетелство за забележителността на Часовниковата кула, но и на самия Пловдив. В своите пътеписи турският историк и географ Евлия Челеби, цитиран от Васил Пеев в книгата „Град Пловдив – минало и настояще. Част I: Пловдив в миналото“ (1941), описва града като красив, оживен и богат: „От десетте града на европейска Турция: Одрин, Солун, Серес, Лариса, София, Белград, Буда, Сараево, Шумен, най-хубавият е Пловдив, който от ден на ден става все по-богат“. Ето какво разказва още Пеев, като уточнява, че Париж например се сдобива с подобен часовник през 1370 г., а Пловдив си набавя такъв само 100-ина години след това – свидетелства за значението на града като важен търговски и културен център: „Според Евлия Челеби градът имал много забележителности. На първо място е Часовниковата кула на Сахат тепе, звънът на която е бил силен и се е чувал на един преход разстояние“.

Обектът впечатлява местни и пътуващи и със своята панорамна гледка, която открива останалите пет тепета на Пловдив – Небет тепе, Джамбаз тепе, Таксим тепе, Бунарджика, Джендем тепе, и река Марица.

Процеси на реставрация

В историята Часовниковата кула търпи неведнъж промени и реставрации, а самият часовник спира нееднократно, но неговият звън е възстановяван винаги.

Първоначалният ѝ вид представлява дървена конструкция с часовников механизъм, която през 19-и век е изцяло унищожена вследствие на пожар. На нейно място е изградена нова кула, този път от камък.

Намиращият се турски надпис на входа на кулата свидетелства за процеса на реставрация: „Тази красиво оформена и съвършена часовникова кула се възобнови през 1227 г. Браво на майстора, стократно браво. Гледайте я и ѝ се възхищавайте“.

Годината според ислямския календар съответства на 1809 г.

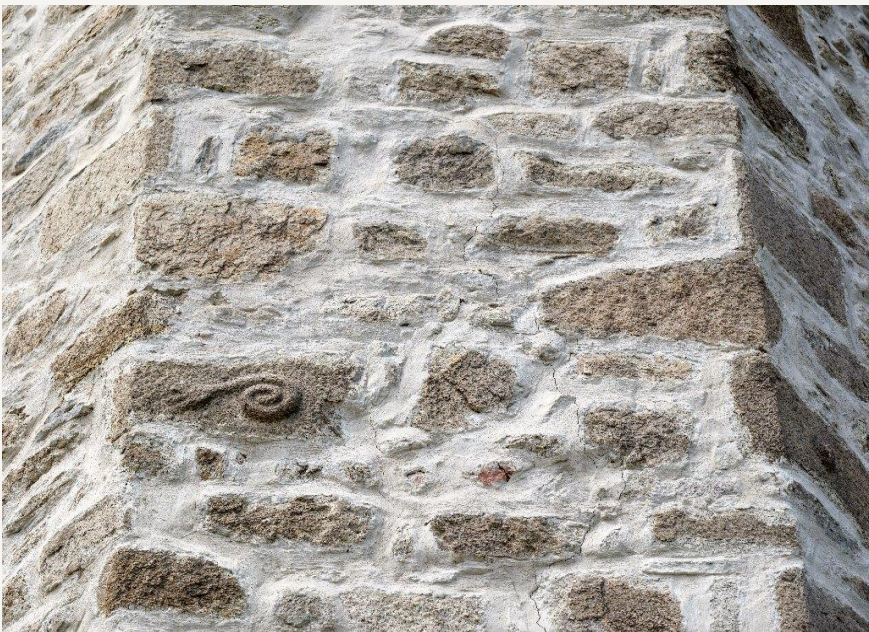
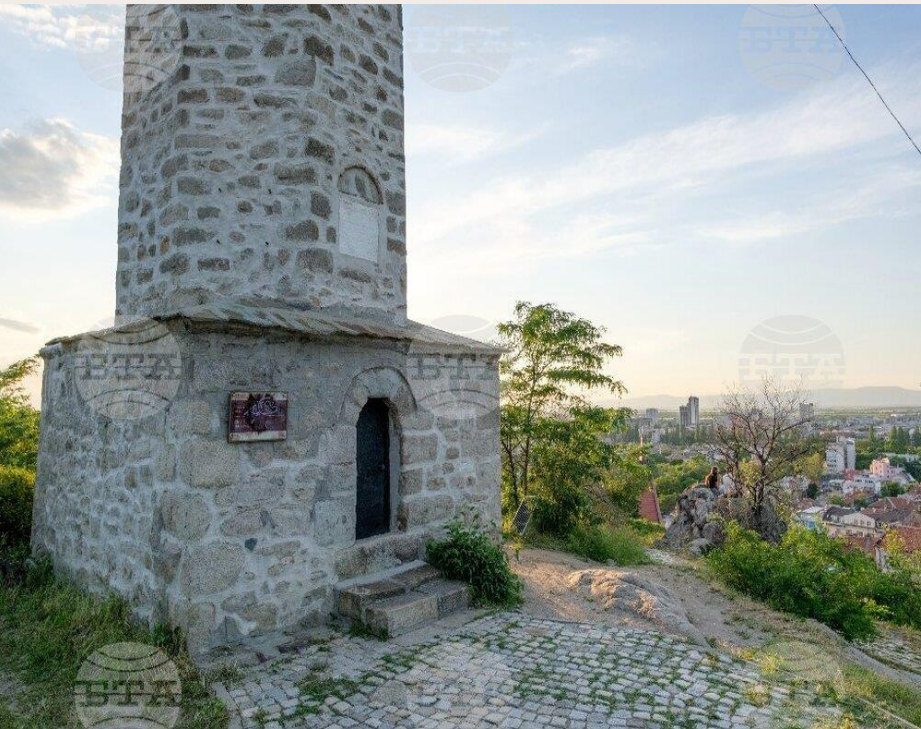

През 1883 г. е поръчан нов часовников механизъм от Виена. През 40-те години на 20-и век спира да работи и пловдивчани го демонтират. След това следите на механизма се губят. През 1960 г. стар майстор от Карнобат е поканен да направи копие на часовниковия механизъм по запазените чертежи от 1882 г. Той изработва механизъм с ръчно навиване, което е нужно да бъде правено един или два пъти в седмицата.

Във в. „Воля“ от 22.03.1937 г. се споменава, че е започнала отново поправка на Часовниковата кула, намираща се на Сахат тепе, като горната дървена част на кулата, която е прогнила, ще бъде сменена, а каменната зидария – измазана.

През 2020 г. започва ремонт, след като част от обшивката се отковава вследствие на годините амортизация. Година по-късно реставрацията приключва и е символично отбелязана с камерен концерт на открито на Сахат тепе в Пловдив. Днес Часовниковата кула е осветена с LED светлини, променящи цветовете си, които светват вечер. Те подчертават архитектурната красота на сградата и я правят още по-впечатляваща през нощта.

Кулата на Сахат тепе олицетворява непреходността на времето и устойчивостта на традициите. Въпреки пожара, реконструкциите и техническите промени, повече от четири века тя продължава да отброява часовете.

МЛАДИ ЖУРНАЛИСТИ НАДГРАДИХА ПОЗНАНИЯТА СИ ПО ЕВРОПЕЙСКИТЕ ВЪПРОСИ В ОБУЧЕНИЕ, ОРГАНИЗИРАНО ОТ БТА И ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ

ЗА БЮЛЕТИН „ШКОЛАТА БТА“ – РУМЕНА МЛАДЕНОВА

Премина четвъртото издание на Обучението за млади журналисти от националните и регионалните медии в България, организирано от Българската телеграфна агенция (БТА) в партньорство с Европейския парламент (ЕП).

В тридневното обучение, което се състоя в периода 27-29 октомври в зала „Максимум“ на БТА, взеха участие 10 журналисти от седем медии: Българската национална телевизия (БНТ), Българското национално радио (БНР), Би Ти Ви, Евронюз България, Офнюз, Нова телевизия и БТА.

Събитието беше открито от генералния директор на БТА Кирил Вълчев и ръководителя на Бюрото на Европейския парламент (ЕП) в България Теодор Стойчев. Генералният директор постави акцент върху ролята на медиите в света на изкуствения интелект, като обясни, че не трябва да водим битка със социалните мрежи и технологиите, а да се научим да ги използваме в наша полза, защото „никой не може да замени знаещия журналист, който задава въпроси“.

От началото на проекта през 2023 г. на обучение са преминали 48 журналисти от 17 медии, а кандидатствалите са над 100. В рамките на програмата, озаглавена „Познавате ли европейските институции“, обучаващите имаха възможност чрез лекции и три практически задачи да разширят знанията си, свързани с европейските политики, функционирането на институциите на Европейския съюз (ЕС), ролята на медиите в съвременния дигитализиран свят.

Желанието да придобие по-задълбочени познания за ЕС се оказва и основна причина за Еля Изетова, репортер в новинарския сайт „Офнюз“, да кандидатства: „Сложността на ЕС едновременно ме привлича и предизвиква. В днешния бързо променящ се свят ЕС не е статична структура – той е динамичен и постоянно еволюиращ организъм особено на фона на геополитическите предизвикателства. Искам да разбера не само какво се случва, но защо и как тези промени ще рефлектират върху България“, разказа репортерът пред „Школа БТА“.

Лектори бяха преподаватели с опит в областта на европейските въпроси, както и действащи журналисти, сред които проф. Ингрид Шикова, преподавател в Софийския университет „Св. Климент Охридски“ и един от създателите на катедра „Европеистика“, доц. Георги Лозанов, главен редактор на списание ЛИК на БТА, Ива Тончева, журналист в отдел „Социални мрежи“ на БТА, и др. Проф. Шикова отбеляза, че през 2025 г. се честват 100 години от рождението на Жак Делор, най-добрият председател на Европейската комисия, по нейни думи, като самата тя пожела на участниците да подготвят материали, които да не бъдат забравени.

По отношение наученото от лекторите Еля сподели, че задачата на журналистите е да превърнат сложните европейски политики в достъпна, разбираема и ангажираща информация за широката публика. Тя смята, че днес добрият журналист трябва да бъде комбинация от изследовател, анализатор и педагог: „Добрият журналист не просто отразява събитието, а обяснява контекста и причинно-следствената връзка. Хората вече не се нуждаят само от „какво“, а от „защо“ и „какво следва“. Тази аналитична дълбочина превръща новината в знание“.

В анкетните карти, предоставени на участниците за оценка на програмата, младите журналисти отбелязват удовлетвореността си от представянето на обучаващите, но и от цялостната организация на събитието, като посочват, че придобитите знания ще подпомогнат професионалното им израстване.

Програмата е разделена на два модула – национален и европейски. Европейският модул ще се състои в Брюксел през февруари 2026 г. За целта изпълнението на трите практически задачи е от съществена важност, тъй като то ще определи избраните да продължат. В предходните три издания възможност да отидат в Брюксел са имали 15 души.

В края на третия ден от програмата Теодор Стойчев и доц. Георги Лозанов връчиха сертификати на всички участници. А за финал на срещата младите хора присъстваха на обиколка из сградата на Агенцията, където разгледаха Националния пресклуб, новинарската стая, библиотеката, архивите на БТА и се запознаха с отдела по дигитализация на архивния фонд.

Обиколката водиха заместник генералният директор на БТА Евгения Друмева, главният секретар на Агенцията Юлия Соколова и директорът на дирекция „Архиви и справочна“ Десислава Севова.

КАК В ХИСАРЯ СЕ ЗАРАЖДА ПЪРВОТО ОРГАНИЗИРАНО БАЛНЕОЛЕЧЕНИЕ У НАС

Хисаря (28 юли 1954). Изглед от центъра на Хисаря. Снимка: Димитър Михайлов/архив.

ЗА БЮЛЕТИН „ШКОЛАТА БТА“ – РУМЕНА МЛАДЕНОВА, СТАЖАНТ В „ШКОЛА БТА“

Хисаря е първият организиран балнеолечебен курорт в България. Началото на водолечението у нас се поставя през 1882 г., когато в рамките на автономната област Източна Румелия властите предприемат първите действия за научно изследване и регулирано използване на минералните води. Малкото селище с антични терми и вековна традиция в лечението с горещи извори се превръща в люлка на българската балнеология – традиция, която продължава и днес.

Първите стъпки: здраве и модерност в Източна Румелия

След Освобождението през 1878 г. България страда от епидемии и недостиг на медицински кадри. Източна Румелия започва да изгражда болници, обществени бани и санитарни станции. На заседание на Областното събрание от 2 април 1880 г. под председателството на Иван Гешов лекарят д-р Георги Вълкович определя хисарските води като „най-добрите и ползни“. Тогава се взема решение да се изградят термални съоръжения в Хисаря, а д-р Георги Хаканов настоява първо да се направи химически анализ на водата.

Първият научен анализ и първият правилник

През 1882 г. чешкият химик Состержонек извършва първия официален химически анализ на хисарските минерални води, започвайки от извора „Момина баня“, известен с високото си съдържание на радон. В резултат правителството на Източна Румелия издава Правилник за експлоатация на хисарските бани. Това е първият нормативен акт в България за лечебно използване на минералните води.

Законови, градини и първи подобрения

Липсата на поддръжка на баните води до влошаване на тяхното състояние и ограничаване на обществената им роля.

Това става повод д-р Жечев, директор на Гражданската санитарна дирекция, да изготви Доклад №76 (публикуван в „Държавен вестник“, бр. 166 от 1 август 1891 г.), в който разкрива тревожното състояние на обществените и частните бани в Пловдивския окръг. Той предлага редица подобрения – изграждане на канализация, засаждане на дървета, обособяване на отделни кабинки за къпане и осигуряване на лекар при баните.

Във връзка с това през 1891 г. е приет Закон за топлите и студените минерални води, който урежда собствеността и управлението им. През 1893 г. швейцарецът Люсиен Шевалас, поканен от княз Алеко Богориди, създава първата курортна градина край баня „Топлица“. Така се поставя началото на системното озеленяване и благоустрояване на курорта.

Хисаря (22 юли 1965). Изглед от южната порта „Камилите“. Пресфото-БТА, снимка: Симеон Ненов/архив.

Гласът на реформаторите

Въпреки това според доклад от 1906 г. на министъра на търговията и земеделието д-р Никола Генадиев повечето минерални бани в страната все още са в лошо състояние – „тъмни, нечисти, изложени на атмосферни влияния, лишени от здравословни съоръжения“. Околностите на баните – по думи на министъра – са голи полета и могили, заради което в летните горещини болните трябва се крият в „тесните си жилища“. И ако баните са „уредени, удобни и цветущи в римски времена“, то по времето на турското владичество те „представляват запустнати басейни и блатата с гореща вода, в които едно невежо население е ходило буквално да топи болните“.

Генадиев призовава за комплексен подход – да се изградят не само модерни бани, но подходяща инфраструктура, зелени площи и пешеходни алеи, които да превърнат местността в здравословна и приятна среда. Според министъра местността при Момина баня е най-подходяща за държавна лечебница в Южна България – със своите розови градини, лозя и сух южен климат.

Следват укази на княз Фердинанд (1906–1907 г.) за изграждане на държавни бани и подобрения при Хисаря, Вършец, Банкя и Меричлери.

От римските терми до национален курорт

С Постановление № 549 от 1950 г. Хисаря е обявен за национален балнеолечебен курорт. През десетилетията той развива инфраструктура, паркове и лечебни бази, съчетаващи антично наследство и модерна СПА култура. През 2025 г. градът става част от Европейската асоциация на историческите термални градове.

Символично продължение – българка начело на ESPA

В същата година д-р Сийка Кацарова е избрана за президент на Европейската СПА асоциация (ESPA) за мандата 2025–2029 г. Изборът се състоя в естонския град Хаапсалу, домакин на годишния конгрес на Асоциацията. Българка застава начело на водещата европейска институция в областта на балнеологията – символично признание за страната, в която преди повече от 140 години започва организираното балнеолечение.

Източници: Архив на БТА; Държавен вестник (1891, 1906); Доклад №76 на д-р Жечев (1891); Дневници на Областното събрание на Източна Румелия (1880); Правилник за експлоатация на хисарските бани (1882)

Хисаря (28 юли 1954). Летният плаж на баня „Момина баня“. Пресфото-БТА, снимка: Димитър Михайлов.

Хисаря (28 юли 1954). Баня „Кепчеза“. Рано сутрин много трудещи се очакват своя ред да влязат в банята. Пресфото-БТА, снимка: Димитър Михайлов.

Стажантски бюлетин на „Школа БТА“

1124 София, бул. „Цариградско шосе“ №49,
schola@bta.bg, 02/9262306

Редактор и дизайн: Румена Младенова
Идея и творческа реализация: Анета Паунска, ръководител „Школа БТА“